

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 2. Zettortdeend 13tâ Janwar 1838.

J a u n a s i n n a.

Peterburgâ isgahjuscha gadda beigâs leela nelaima notiffusi. Muhsu Kunga un Keisera seemas-pils zaur ugguni aisgahjusi. Ugguns 17tâ Dezembera deendâ vulst. 8 wakkarâ zehlees un 30 stundas ar stipru un leelu degschanu de-dsis. Naw truhfuschas zilweku rohkas glahbt; schihs arri isglahbuschas tohs dahrgus deman-tus, selta un sudraba rihkus, dahrgus papih-tus, bildes un grammatas kurreu wehrtiba naw ar naudu usfverrama. Pats Keisars ar sawu gudru padohmu pee dsehschanas bijis flahbt, bet — ugguni ne spehjuschi waldbiht, fahfuschas krahnu truhbas un spahres degt, un palizzis pelnu un ohglu kaudsē dauds tuhktoschu zilweku darbs. — Naw truhfuschas firsnigas luhgscha-nas kas zehlahs us debbesim, pee ta, appatsch kurrea warras stahw zilweku dschwiba, un tas debbesu Tehws schihs luhgschanas paklausija un isglahbe muhsu semmes tehwu, muhsu gal-wineeku un Keiseru, ar wisseem saweem mih-keem peederrigeem. — Ne truhks arri pateizi-bas uppuri tam Kungam debbesis par scho schehlastibu; jo kur pawalstneeku firdis mihle-siiba prett sawu walbineeku irr, tur pee ta gal-wineeka dschwibas karrajahs wissu pawalstneeku labblahschana. Za skahde gan leela buhs! Sakka: Keisera seemas-pils effoht wairak kâ 8 reis til leela, kâ muhsu Zelgawas pils un 6000 zilweki tanni effoht dschwojuschi eekschâ, un tapatt jebkats sawu grassi buhs turrejis.

W. P.

P a l i g u I u h d s u.

Zaur zeenijama kunga labprahtibu irr skohla pee mums jauft eezelta, zeenigs kungs pats skohlmeisteri makfa, kas labbi mahzijeer, behr-

nus us gohd' un paklausibu raddinaht un winnu dwehseles un firdis til labbi wissahm derri-gahm mahzibahm atwehrt, kâ us gohda dsih-woschamu mohdinaht. Par wissu, kas skohlâ waijadsihs, irr mihli gahdahts, arr masas ebr-geles tur skann, ka pee tahm swehtas melbijas jo weegli warr ussint. Es arridsan, kâ nah-kahs skohlu apmekleju, un zil ween man wallas un spehju, dsennohs lihdscht, ka no wezzakeem palaisli behrnini warretu peeauht gudribâ un sapraschanâ un peemihlibâ pee Deewa un zil-wekeem. Pahtaru-weetas, behrninus pah-klauschinadams, peerakstu tohs ihpafchi, par kurveem nei fainneeki, nei wezzaki irr gahda-juschi un kam kâ bahrineem pee meefas kâ pee dwehseles jawahrgst, lai es tohs pagasta tee-fahm kâ skohlâ sustamus warru usrahdiht. Gan luhdsu, gan rahju, gan dohmu pats grammatas; — bet wiss irr daudsfahrt welti. Kam ta? — Neleeschi fainneeki un wezzaki pretti nurd: „ne warroht sawus behrnus us skohlu laist, tapehz ka tohs waijagohbt, kad malku wedd, sirgus padsiht, jebfchu tee arri naw pahraf pahr 9 gaddeem wezzi, un ka meitinas, kas arri naw wezzakas, waijagohbt schuhplu behrnus paschuhpoht un paufleht; — ne effoht behrneem wesselas drehbes, bet kankari ween, ar kurveem rē drihstohbt skohlâ rahditees; ne warroht niknâ gaisâ, jeb stiprâ falnâ litds skohlai dschwiba aistapt, tapehz ka dirwi jubdsu un wairak jaeet; — maisie un pawalgs truhk-stohbt, winncem lihds doht; ikkatram behrnam tur arri effoht sawu skohlas swezzite ja makfa un teem ne grassitis ne effoht, — jau effoht wesselu neddelu skohlâ bijuschi, bet ne mas jo gudri palikkuschi.“ —

Zâ fainneekeem un wezzakeem nurdohbt — treschai dallai no behrneem, kas us skohlu gat-

tawi, irr mahjās jastahw aiskrahst un kaskhainas meefas jakassa. Al zeenijaina muishas waldischana — ak gohdiga pagasta teefa, luhdsu paligu no juns. — Rahdeet jelle juhs arri us Deerwu dohmadami, palaidneeku fainneekeem un wezzakeem, ka ar tahm minnetahm, no kuhtribas, zeetsirdibas un sikhstuma isgudrotahm isrunnahm, tee ne warr ne preeksch Deerwa ne preeksch prahta zilwekeem istift. Nahzeet man paliga un pamahzeet irr juhs schohs isrunnu grabbstetajus, ka naw teef, ka behrninus, kam wehl naw 9 gaddi, pee sirgu padshichanas un par aukleem seemas laikā waijagoh, bet ka itt labbi bes teem warr pahrtift. Reekat jelle arri teem behrnu palaidneekeem aschi pee firbs, ka wezzakeem, kas naw kuhtri un plihstedami ne ischkehrde farvus pelmus un bandas, ne mas naw gruhti, farvus behrninus gohdam apgehrbt, un palihdseht, arri plifkeem fehrdeenischeem drehbes apgabdat. —

Nahzeet man paliga, un pawehleet, tohs behrninus, kas tahli no skoblas, swehdeen wakkara braufschus us skohlu atwest un fesdaenā atkal tapat tohs pahrwest us mahjahm. Ushahdeet jelle arri teem, kas maies un pawalga deht behrnus gribb no mahzibahm atturreht, ka teem behrneem arri mahjās irr ja dohd chst un ka naw teef, ka tee skohla wairak eht. Un kad pateesi kur buhtu tahds maies un pawalga truhkuns, tad atgabdatees, ka magashne, arri nabbaga behrneem kas eekrahjabs, jeb ka ir wiss pagasts teem warrehs un gribbesh ko famest. Lihdseet man wehl mihligi, un fakkat teem, kas leelijabs, ka paschi warroht behrneem grahmatu ismahziht, ka tee irr melkuli — ne darridami to, ko tee teizabs speht. Un kad tahdi akli tomehr ne gribb labbam wahrdam klausiht, tad pahrmahzajt un peespedeet tohs — behrninus us skohlu suhtiht.

Rahds mahzitajs.

Saprattigs teefas kungs.

Turku kohymannis, kam us tahtahm semmehm pahr juhru bija ja brauz nesse 1000 duk-

katus (Zechinen) pee sawa zeemina, lai tas scho naudu til ilgi paglabbatu, kamehr patš atpakkat nahkschoht. Pehz kohdu gaddu kohymannis pahrbrauzis, pee zeemina eet un sawus 1000 dukkatus atprassa. Bet schis blehdneeks sahke lahdeht un gahnitees, ka no schahdas naudas ne ko ne sinnoht. Nu kohymannis schehlodamees pee teefas kunga eet un sawu skahdi isfuhds. Bet ko teefas kungs schim warreja lihdscht: leezineeku ne bija, nekahda zitta parahdischana ne bija un teefas kungs ta fazzija: „draugs tu par wissam effi fliti darrijis, es raudsichu, woi wehl ko warreschu tew lihdscht. Eij wehl weenreis un runna ar wiltneeku un prett wakkaru atkal pee mannim atnahz. Bet winnam ne teiz, ka es arri no naudas ko sinnu, un ka tu winnu mannim apfuhdsejis effi. Kohymannis gan pehz teefas kunga padohma wehl weenreis pee zeemina gahje, bet sawu naudu ne dabbuja. Kamehr schee wehl rahjabs, atnahk teefas kunga sullainis, un aizina krahpneeku pee sawa kunga. Wiltneeks itt drohsch leekahs un ahtri aiseet. Teefas kungs scho mihligi fanehme, sawa smuffaka istaba eewedd un tam leelu gohdu wissada wihse parahda. Nu schim sah teefas kungs stahstiht, ka labbad to lizzis atluhgt. „Klausees mihlais draugs, es esinu fenn no tawas leelas taisnibas dsirdejis un wissi pilfata zilweki tewi par gohda wihru slawe, tabeht es tew arri gribbu sawu seltu un fudrabu doht glabbaht, kamehr es 3 mehneschi mahjās ne buhschu. Nahkoscha nakti, kad wissi gullehs, tad tew naudas lahdi aisweddischu. Bet luhdsams to neweenam ne fakk, lai tas muns dirveem ween sinnam paleek.“ Tas blehscham jaw par leeku patiffe. Schis aschi aschi paleezabs, wissu ta darriht sohla un probjam eet. Bet teefas kungs gan mannija, ka blehdneeks jaw pasleppen smeijabs, itt ka pee few buhtu dohmajis: tas buhs labbaks fehrens ne kohymanna 1000 dukkati. Pehz tam nahze kohymannis un fazzija, ka wiltneeks tapatt leedsotees un scho jo wairak isgahnijis. „Nu tad eij scho wakkar treschu reis un kad winsch tew wehl ne gribb to naudu

atdoht, tad fakki, ka tu tam stundam eesi teefas fungam subdseht, un kas sinn, woi winsch tad tew tohs 1000 dukkatus ne atdohs.“ Kohymannis pee zeemiza aiseet un ka no teefas funga eefahf runnaht, tam wiltneeks tuhliu wissu naudu atdohd, scho apmeerinadams: „Ka tu warreji dohinaht, ka es taru naudu paturreschu? Es tif prohweju, woi tu arri pikts tapfi? Kad tu tahdus neekus teefas fungam teikfi, winsch tewi apsmees.“ Ta blehdis runna bet kohymannis faru naudas maffu panehmis itt preezigis pee teefas fungu aisteff un tam par schehligu paligu pateizibu dohd. Bet blehdneekam teefas kungs to sinu aishufu, lai scho wairis par nakti ne gaidohd, jo kohymannis tam effoht teizis, ka winnam wairaf ka 1000 dukkatus ne drihftoht doht glabbaht. — U. B.

Lai firde, to pazeest klanfiga,
Tohs nekkusch, lam irr laimiba,
Kad patte fahpès waiba.

Kungs glabba tarus lautinus.
Jo prohjam jaunà gaddà
Un schehlo firmus, wahrgulus,
Pafarga muhs no badda;
Dohd laimi labbam publinam
Stahw klastu muhsu Keiseram
Taws padohms lai to wadda.

Ka tizziba, ka taisniba
Tam waldoht wissu spehtu,
Labs tikkums, firde kas meeriga,
Kur mihtam atspihdetu,
Ka tizzami, ka labbi mehè,
To nowehli mums mihtais tehws
Zaur Kristu, taru swehtu.

5 — r.

Jauna gadda dseefma.

(Weld. Ta pestichana pee mums nahf.)

Deews walda faul' un mehnefi,
Ka gads warr fahkt un beigtees,
Mums usturr drohschu dsihwolkli
Un laikeem pawehl steigtees;
Winsch gaddòs, deenàs, nakfuinàs
Ka Deews ta spehka parahdahs,
Lai flaweht to mums weiltees.

Tew Kungs, kas hijis, irr un buhs,
Skann swehta pateiziba,
Par to, ka pehrnà gaddà muhs
Tu neffis lehnprahtiba,
Mums meerà dsihwoht wehlejis,
Dauds labbuma mums peeschkhris,
Muhs glabhis nelaimiba.

Dohd ar schim gaddam swehtibu,
Ko schodeen jaunu fahkam,
Taws gars lai nahf par paligu,
Ka tewi bihtees mahkam;
Pee tewis buhs, zur patwehrtees
Kad itt papreekschu dsennamees,
Ka tawà walsti nahkam.

Taws prahts, ka winnam patihlahs,
Lai preezibas mums raiba,
Bet ja tahs mums neisdohdahs,
Lai krusis muhs arri spaida;

M i h k l a.

Mums bumdere, kas kalaà self,
Ness selta bumberus;
Deews wisseem to preeksch azzim zeff,
Gribb laudis baggatus.

Dauds eet pee winnas, mantu kraht
No riht', us walkaru:
Kas krattihht proht, peestahjees klast,
Nemm auglu swehtibu.

Lai muhscham truhkums nerohdahs,
Irr pilna weenadi,
Zeel auglu tewim birst no tahs,
Drihs zitti gatawi.

Kur prahtigs tai schkurr lappinas
Zur auglus eerauga.
Kas tad schi tahda irr, un kas
To draudschem rahdija? —

— p̄.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walts 2c. 2c. 2c.,
tohp no Palangas pagasta teefas wiffi tee, lam kah-
das taisnas prassichanas pee ta Palangas fainneeka

Mahrtin Stuguttis buhtu, ušaižinati, pee saudešchanas fawas teefas lihds 18tu Janwar 1838 pee schihs teefas peeteiktees, talabb la ta peeminneta fainneeka manta muischas un magasihnes parradu labbad uhtrupé tiks pahrdohka. Palangas pagasta teefa, 18ta Dezember 1837. 1

(S. W.) Nikolas Kischke, pagasta wezzakais.
(Nr. 180.) E. Edlon, pagasta teefas farihweris.

Leel=Salwes Smeltanu frohgâ farkans wehrsis peeklihdis, kam schis wehrsis peederretu, teel ukaižinabts, diwu mehneschu starpâ, prohti lihds 28tu Webruar 1838, prett barroschanas un zittu isdohschanu atlihdsinaschanu, pretti nemt, ja lihds schim laikam ne peeteiktees, tad scho wehrsi pee Salwes pagasta teefas uhtrupé pahrdohs. Leel=Salwes pagasta teefa, 30ta Dezember 1837. 3

(L. S.) ††† Rein Seemel, pagasta wezzakais.
(Nr. 171.) Ernst Grosset, pagasta teefas farihweris.

No Walles pagasta teefas tohp wissi parradu beweji ta zitkahrtiga Zauerkalnes mescha farga Newel Andreja, pahr kurra mantu parradu deht konkurse nospreesta, ušaižinati, lihds 1mu Webruar 1838 scheid peeteiktees, jo wehla ne weens wairs ne taps klauſihts.

Walles pagasta teefa, 4ta Dezember 1837. 3
Krumlin Andreij, pagasta wezzakais.

(Nr. 205.) G. Engelbrecht, pagasta teefas farihweris.

Wissi tee, kam kahbas prassichanas pee ta bijuscha Benkawa meschafunga fainneeka Nuddelu Mikela buhtu, pahr kurra mantu nespehziabas un parradu deht konkurse nospreesta, tohp ušaižinati, astonu neddelu starpâ no appalschraſtiras dernas, prohti lihds 10tu Webruar 1838 pee Spikeres pagasta teefas peeteiktees, un sagaidiht ko teefa pehz likkumeem spreedihš. Téklaht tohp peekohdinahis, ta tee, kas pehz schi termina nahktu, wairs ne taps klauſiti, un saudehs fawu teesu. To buhs wehrâ nemt! Snikeres pagasta teefa, 17ta Dezember 1837. 3

(L. S.) Hans Maulwurf no Kurmeem, pagasta wezzakais.
(Nr. 371.) Friedrich Freymann, pag. teefas farihweris.

Wissi tee kam kahbas taisnas prassichanas pee ta frohna Ufshupes muischas Kihſchu Leppehnu mahju fainneeka ar wahrdu Frits Kihn buhtu, kas fawas mahjas nespehziabas deht pats atdewis un pahr kurra mantu konkurse spreesta, tohp ušaižinati, diwu mehneschu starpâ, prohti lihds 10tu Merz 1838, kas par to beidsamu un isſlehgšchanas terminu noliktš, ar fawahm prassichanahm pee frohna Peenawas pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht ko teefa spreedihš. La orridsan tee, kas peeminneta Frits Kihn ko parradâ buhtu jeb kam kahda manta no winna, zaur scho tohp ukaižinati, lihds wirspeeminneta terminam fawus parradus aismalkaht un to mantu atdoht, zittabi winneem dubbulti fawi parrabi buhs ja atlihdsina.

Frohna Peenawas pagasta teefa, tai 5ta Janwar 1838. 3

Krische Hausen, peefschbetais.
(Nr. 8.) Magnus Fr. Joh. Jakobson, pagasta teefas farihweris.

Zittas fluddinachanas.

Pakais muischâ warr mohdereſchanu no 60 flau zamahm gohwim no nahkofscheem Zahneem 1838 us arrenti dabhuht. Klastaku sinnu warr Felgawâ farihwera celâ frohdera meistara Schwahna lunga nammâ dabhuht. 2

Leelais frohgâ, pee Saldes kirspheles=basnizas, fur tschetri leelzelli un wehl 2 masaki zelli kohpâ sanahk, irr no Zahneem 1838 us arrenti dabbutjams, un tiks 26ta Janwar 1838 wairakſohlitajam, la patihkams, woi us 3, jeb us 6 gaddeem us arrenti isdohht. Tapat irr pee Saldes muischas waldischanas mohdereſchana no 12 muzzahm flauzamu lohyu us arrenti dabbutjama. Mekte scheid arri waggari. Klastakas sinnas warr allasch pee Saldes muischas waldischanas dabhuht. 2

Zanni 31ma Janwar f. g. taps Engures Lepſek, un Mehſragis, basnizas frohgâ, la arri muischas dahrsi, un darba meitu rohkas darbi, us weenu gadu pee Engures pagasta teefas us arrenti isdohtri. Engure, 2tra Janwar 1838. 3

W r i h u d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Hofraht von Braunſchweig, graham. pahrluhtotais.
No. 19.